

THEORY OF ECONOMICS AND HISTORY OF ECONOMIC THINKING

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

УДК 334.02

ВИБОРИ ТА ЕКОНОМІКА, ПРОТИРІЧЧЯ ТА ОБ'ЄДНАВЧА СПІЛЬНІСТЬ, ПРОРАХУНКИ Й ДОСЯГНЕННЯ У СТРАТЕГІЧНОМУ БАЧЕННІ ПРОБЛЕМ ДЕРЖАВНОГО РОЗВИТКУ

**Богдан Андрушків; Наталія Кирич; Ольга Павликівська;
Ольга Погайдак**

*Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
Тернопіль, Україна*

***(Політико-гуманітарні роздуми про прикрі розчарування та хиткі надії
на молоді кадри..., навіяні минулими та майбутніми виборами)***

*Суть минулих та майбутніх виборів полягає в наступному: необхідно
обрати такого кандидата, який в умовах державної незалежності
та свободи вибору зміг все робити краще, ніж очікує
від тебе держава. Завдання полягає в тому,
щоб створити такі умови, за яких люди теж
хотіли б все зробити краще, аніж розраховує на це
наш політичний лідер чи безпосередній керівник.
(Автори)*

Резюме. На основі соціологічного опитування виборців та первинного аналізу даних виявлено протиріччя й об'єднавчу спільність, досягнення та прорахунки у виборчих процесах і соціально-економічному розвитку держави. Акцентовано увагу на твердженні «якісна стратегія розвитку дає змогу гармонізувати різні цілі, дає можливість порівняти різні варіанти розвитку фінансів підприємства і, на підставі отриманої інформації, вибрати оптимальні шляхи його перспективної діяльності». Виділено специфічні особливості та закономірності даного процесу за умов перманентних виборчих процесів у державі. Запропоновано класифікувати причини гальмівних процесів у сфері соціально-економічного розвитку суспільства та їх взаємозв'язки з виборчими процесами. Проблему розглянуто як в державних, так і регіональних, галузевих розрізах, а також за умов адміністративно-територіальної реформи. Встановлено взаємозв'язки виборів президента і в органи місцевого самоврядування з ефективністю розвитку як виробництва, так і території об'єднаної громади у державному контексті. На цьому тлі засвідчено певні тенденції цього процесу. Запропоновано використання інноваційних підходів до забезпечення ефективності соціально-економічного розвитку підприємств і виборів та формування на цій основі стратегії реалізації концепції відповідальності в умовах адміністративно-територіальної

реформи в Україні, відповідно європейських вимог і стандартів. Доведено, що на ефективність суспільного виробництва впливає процес агітаційно-виборчої компанії держави.

Ключові слова: адміністративно-територіальна реформа, вибори, виробництво, відповідальність, економіка, держава, соціально-економічний розвиток, об'єднання територіальних громад, наука, програма, підприємницька діяльність, європейські стандарти.

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2019.03.005

Отримано 04.04.2019

Примітка. З метою точного передавання результатів соціологічного опитування у статті використано окремі публіцистичні слова і терміни на взірцець: *молода кров, болить душа, запудрити мізки, батьківська рука та ін.*

Вступ. За час державної незалежності в Україні відбулися шість разів вибори Президента України з інтервалом через п'ять років, вибори до Верховної Ради та місцевих рад. Без сумніву, забезпечення виборчого процесу вимагає певних і чималих витрат. Необхідно пам'ятати, що на відміну виборчих процесів в нашій державі у тоталітарний період, де все досягалось адміністративно-розпорядчими методами й спостерігалось не зниження виробництва, а навпаки – зростання валових показників та його ефективності, у наш час цей процес характеризується спадом виробництва та надмірним захопленням агітаційно-пропагандистськими заходами.

Наприклад, 1987 р., якраз перед народними протестними хвилюваннями в Україні, радянський народ святкував 70-ліття т. з. Великої Жовтневої Соціалістичної революції. Через ЗМІ все населення знало, якими великими були наші досягнення за такий короткий історичний період існування новітньої радянської держави. Українці знали, яка доля у сукупному валовому продукті належить нашій державі.

На даний час є можливість порівняти позитиви й негативи у розвитку держави як в умовах тоталітаризму, так і незалежності. Вони вражаючі.

Громадська думка (соціологічні моменти). *На сьогодні повинно бути економічне зростання показників. Звичайно, що жити децю стало легше не дивлячись на всі складнощі нашого часу. Проте, вже рік за роком топчемося на місці. Через це особливо болить душа. Від усвідомлення безвиході розриваються мізки. Виникають питання, куди ж нас хтось невидимий веде, болить голова від того, що економіка мала б бути ефективною, бо є інтелект, ресурси і можливості, а немає професійного турботливого керівництва – батьківської руки, законодавчої твердості й гнучкого державного захисту товаровиробника. Лікування від таких недуг хоч і безкоштовне, але дуже дорого обходиться державі, та багатостраждальним громадянам. Чому все так відбувається? Багато запитань, а відповідей – катма.*

Вивчення результатів впливу політтехнологій на виборчі процеси та економіку, на даний час, науковцями практично не здійснювалося. Створення, визначення й реалізація цієї стратегії належать до складних і трудомістких завдань. Усі ці та інші обставини зумовлюють актуальність і своєчасність дослідження виборчої тематики у взаємозв'язках з ефективністю суспільного виробництва.

Аналіз публікацій з означеної проблематики. Необхідно сказати, що нестабільності розвитку суспільства присвячено чимало публікацій вітчизняних і зарубіжних учених [1–7].

Перед тим, як характеризувати стратегію забезпечення господарсько-фінансової стабільності, суспільства і безпосередньо підприємств, установ та організацій, у взаємозв'язку з передвиборними програмами кандидатів на високі державні пости, особливо у контексті адміністративно-територіальної реформи, доцільно розглянути її соціологію. Визначити окремі поняття у цій сфері, в т. ч. й у контексті семіотики стабільного розвитку суспільства.

Американський науковець з проблем стратегічного менеджменту І. Ансофф вважає, що за своєю суттю стратегія – це набір правил для прийняття рішень, якими організація керується в своїй діяльності [1]. Стратегії, як правило, мають кілька загальноновизнаних характерних рис, які розглядаються у відриві з виборчими процесами в державі:

1. Процес вироблення стратегії не завершується певною негайною дією. Зазвичай він закінчується встановленням певних загальних напрямів, дотримування яких забезпечить зростання й закріплення позицій.

2. Сформована стратегія повинна бути використана для розроблення стратегічних проектів методом пошуку.

3. Необхідність у стратегії відповідає, як тільки реальний хід розвитку виведе організацію на бажані позиції й забезпечить очікувані події.

4. У ході формування стратегії неможливо передбачити всі можливості, які відкриються при складанні проекту конкретних заходів.

5. Як тільки в процесі пошуку відкриваються конкретні альтернативи, з'являється і більш точна інформація.

6. Стратегія й орієнтири – не одне і те саме. Стратегія – це засіб для досягнення цілі, а орієнтир – це ціль. Стратегія, виправдана при одному наборі орієнтирів, не буде такою, якщо орієнтири організації зміняться.

7. Стратегія й орієнтири взаємозамінні. Наприклад, те, що на верхніх рівнях управління є елементами стратегії, на нижніх перетворюється в орієнтири.

Економісти Р. Кларк, Б. Вільсон, Р. Дайнс, С. Надаулд дають широке визначення фінансової стратегії і пов'язують її з фінансовою політикою та фінансовим плануванням. Фінансова стратегія вказує шлях розвитку чи то держави, чи підприємства в майбутньому. Це – основа для вибору альтернативи, яка зумовлює природу і напрямок організації фінансових відносин [2]. У першому і другому випадках фінансова стратегія розглядається без зв'язку з виборчими процесами.

В свою чергу, німецький учений Д. Чандлер вважає, що стратегія – це визначення основних довготривалих завдань і мети підприємства, прийняття курсу дій; розподіл ресурсів, необхідних для досягнення поставленої мети [7].

Насправді, визначення економічної стратегії організації виборів та підвищення ефективності державних реформ і механізмів забезпечення господарсько-фінансової стабільності підприємств, галузей, територій, комплексного розгляду особливостей та шляхів вирішення згаданої проблематики в умовах трансформаційної економіки держав посттоталітарного періоду приділяється недостатньо уваги. Особливо ця проблематика відходить на другий план не лише в умовах проведення виборчої компанії, а й агресивних дій Росії на Сході.

Проблема взаємозв'язків виборів у керівні державні органи та органи місцевого самоврядування характеризується як економічними протиріччями, так і об'єднавчою спільністю, прорахункам та досягненням. Недослідженість цієї проблематики зумовлює потребу її розгляду ученими власне у цих аспектах.

Виклад основних положень статті. Стратегія – як загальний напрям і спосіб використання засобів для досягнення поставленої мети, дослідження й розроблення можливих шляхів розвитку підприємства в умовах планової економіки мала певний досвід і практику. Справді, правильно розроблена стратегія дає змогу гармонізувати різні, часто суперечливі цілі, створює можливість порівняти різні «сценарії» розвитку фінансів підприємства й на підставі отриманої інформації вибрати оптимальні шляхи його перспективної діяльності. Особливого значення ці поняття набирають в умовах організації (в наших умовах перманентних) виборчих процесів, у яких необхідно передбачити труднощі й проблеми на шляху до зміцнення його виборчих позицій,

попередити негативні наслідки реалізації обраних шляхів розвитку нестабільного суспільства.

Літературний авторський відступ. Кажуть, китайський мислитель Конфуцій колись висловив дуже жорстоке прокляття: «Щоб ти жив у час суспільних перемін». Тим часом, один наш знайомий, колишній заступник начальника об'єднаної на зорі незалежності щиро ділився з нами абсолютно протилежним висновком.

Шановне товариство, – казав він, – нам випало велике щастя жити у час великих перемін. Ми були свідками руйнування могутньої імперії, прозріння народу, руйнування ідолів, проголошення незалежності та ін. Ми будемо бачити взірці державної справедливості, зростання добробуту, адже колись працювали на великий Союз, а сьогодні – лише на себе. Це все має щастя пережити лише одне, наше покоління! Ми колись будемо розповідати своїм нащадкам що були учасниками будівництва своєї і їхньої щасливої долі.

Тим часом, ми стали свідками, як з руйнуванням імперії під керівництвом багатьох безвідповідальних керманців зруйнувалися зв'язки, зруйнувалася економіка. Замість зростання патріотизму, зміцнення переконань як пирій на горі розвинулася корупція, поляризувалася духовність і т. п. Як поганки на економічних руйнаціях і суспільному перегною буйно зросли новітні олігархи, підняли голови сепаратисти. А далі, більше, – війна з «добрим сусідом»! На слабке, похиле дерево кожна коза скаче. Замість щасливих надій, стільки фальші, підступності...розчарувань.

Держава упала і ... нас привалила, – писав про іншу державу (Польщу) Великий і Мудрий Шевченко.

Як викладачі вузу констатуємо: журналісти, держслужбовці й пересічні громадяни, у цьому зв'язку, ставлять море різноманітних запитань економічного, політичного, соціального, екологічного, техногенного та ін. характеру. Ученим, політикам, економістам доводиться відповідати на запитання про вибори, економіку, політику, духовність, налагодження громадського життя. Запитують про ставлення до тих чи інших подій і явищ. Через рік виповниться тридцять літ, як отримали незалежність, а у державі майже нічого не змінилося на краще, живемо практично на кредити й позики. Знову запитання: чому?

Відповіді на всі запитання дають наші учені не лише індивідуально, а й у численних науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах, які проводять навчальні заклади. Хоч і не на всі запитання можна відповідати.

Науковці вивчають причини виникнення проблем, дають відповіді, що за роки зроблено, аби змінити ситуацію, попередити те, що сталося. І ще багато, багато інших чому...?

Особистий спогад та роздуми Б. Андрушківа. Справді, у голодний, післявоєнний 1946 рік мати на перших повоєнних колгоспних зборах, будучи вагітною мною, у сільському клубі упала з голоду в обморок. Чому комусь подобаються переміни, а когось вони лякають? Кому тоді служив? Як служив? У мене на всі запитання відповідає трудова книжка. В 1961-му році (один запис) пішов на роботу (у шкільні канікули). Проїшов усі щаблі виробничої та бюрократичної кар'єри (з місця на місце переводили аж до пенсії). Ділянки, які очолював самостійно, завжди займали перші місця в суперництві. Люди розуміли мене, а я їх. Виживали разом. Я людина обов'язкова, виконавча, тому, мабуть, і було кар'єрне зростання.

У моєму розумінні свобода полягає в тому, щоб зробити краще, аніж розраховує керівник. Мабуть, власне, це і рухало мою кар'єру від копнувача зернового комбайна до першого заступника голови облдержадміністрації та обласної ради, голови обласної ради профспілок Тернопільської області.

Виходячи з цих міркувань, не задумуємося над усіма згаданими процесами, явищами, запитаннями та поясненнями. Хто запитує, чому і навіщо, маємо підстави і право зробити такі висновки.

Думається, що значна частина державного керівництва та висуванці у виборні органи в гонитві за сферами впливу забули про найважливіше, про те, що багато з них:

- Не має, а може не хоче мати бачення перспектив і стратегії розвитку держави. Перші керівники не дуже переймалися цим. У них були інші переживання. Результати кажуть самі за себе.

- Не має системи та організаційно-економічних механізмів упровадження в практику реформ, у т. ч. і навіть останньої, адміністративно-територіальної (або ними не хочуть скористатися, бо науковці їх давно розробили й пропонують до впровадження).

- Не має державної і державницької ідеології. Як результат, не має досконалої та патріотичної державної атрибутики. Не виробляється новітніх та не вживається заходів до повернення колишніх шляхетних національних традицій. Ті, хто прийшли до влади, вважають, що життя розпочинається лише з них. Виявляється, всі попередники нічого не робили. Тому ніхто не турбується про наступність поколінь, про передавання всіх добрих починань. Немає поваги до старшого покоління. Сьогодні ніде, ні у якій установі не побачите звернення про повагу до старшого покоління й т. п.

Міністерство культури (якщо б їх принципово запитали) могло б з успіхом продовжувати перелік таких і подібних негативів.

Думається, що новообраному Президентові України варто скористатись означеною інформацією у своїй роботі й дати команду аналізувати питання та вироблення рекомендацій з їх вирішення. Молоді, свіжі кадри (молода кров), щоб вижити у цьому суперечливому світі, повинні всотувати у себе всі наявні конструктивні ідеї та пропозиції.

Наскільки ми відчуваємо недоопрацювання керівництва та відсутність справедливості й мовчимо про це, настільки безнаказанно поводять себе ті, хто має владу. Кінець-кінців, очевидно, що немає ніякої відповідальності за результати такого державного керівництва.

Чи робить коли небудь, хто небудь морально-гуманітарний аналіз українських управлінських кадрів у владі України?

Зацікавлені служби Ізраїля оприлюднили інформацію, що у суспільстві поширюється антисемітизм. У США, наприклад, загинули від антисемітів 17 євреїв, і це викликає тривогу. Хто, скажіть, рахує знищених українців у Росії? Як назвати явище у Криму, де за переконання, мову, віру ФСБшники можуть під різним приводом вбити, побити чи заарештувати справедливого росіянина, гонимого татарина чи наївного українця?

Однак повернемося до суперечливої теми виборів. Результати екзитполів були настільки точними, що можливо і голосів не перераховували.

Тим часом, користуючись недосконалістю виборчого законодавства, нам за час незалежності підставляли, а ми обирали різних мастей як дрібних шулерів, так і бандитів з великої дороги, ненаситних олігархів та відвертих зрадників. Через те знову ж таки

очевидною є відповідь на запитання, чому всі держави посттоталітарного простору знайшли себе у міжнародному співтоваристві, а Україна бродить, блудить між двох сосен до даного часу? Як результат маємо агресію на Сході та активний розвиток багатьох інших негативних явищ – від корупції до зради.

Тисяча запитань чому? Відповіді різні, їх можна звести й класифікувати до певних знаменників.

Тому, що така система? Тому, що ворожі політтехнологи нам навіюють ніби ми байдужі до свого майбутнього, через те і найкращі виїжджають на заробітки за кордон! Тому, що хочемо, як висловлювалися римляни, хліба і видовищ, і в тому вбачаємо своє щастя? Тому, що не жертвуємо на розвиток держави, як це робили поляки.

Тим часом не можна казати, що ми байдужі, а особливо ті західняки-бандерівці, ті, хто не був сотні років під «благодатним» впливом «віроломного старшого брата». У свій час навіть велика російська демократка Валерія Новодворська, царство їй небесне, колись зверталася до демократа президента Росії Бориса Єльцина: «Пожалейте западников, которые столько лет боролись и страдали за свою свободу...».

Треба ж так «нагнути» народ, щоб натомість аби конституційно змести чи змити цей бруд, він продовжує отримувати крихти зі злочинського стола олігархів і крахоборів та по телевізору терпить насмішки з великої й дрібніших регіональних сцен численних комедіантів, клоунів, скоморох, яких наплодилося видимо-невидимо. Що цікаво, простолюдин теж любить посміятися, та йому на один білет на гальорці великого будинку культури треба працювати три місяці, а то і півроку. Після такого пояснення стає зрозуміло, хто над ким сміється.

Феноменально смішними були нинішні вибори Президента України. Якщо людина, що досягла вершини у своїй професійній діяльності, має всі земні блага для життя, набула популярності у певних колах, а ще хоче досягти більшого, за ради свого народу, а не заради хиткого екстриму (от я мов, доказав що можу) і досягнув цього рубежу, то його варто підтримати. Народ за таке загравання, за такі розваги може дуже жорстоко покарати. У цій ситуації покарання будуть прагнути й ті, яким обранець сів на шию, і ті, яким обіцяв та не зробив. Та найстрашнішими для обранця будуть покарання тих, яких він розчарував, досягши певного рівня заради розваги, а не заради вирішення їхніх проблем чи досягнення їхньої мети.

***Літературний відступ.** Переможця у другому турі виборів Президента України у Кривому Розі зібралися вітати сотні палких прихильників. Зібралися люди і в інших містах. Це добре. Тим часом, вже забули що підтримати В. А. Ющенко збиралися сотні тисяч і мільйон-півтора у столиці щирих прихильників, які готові були пожертвувати заради Президента всім і словом, і ділом. Але сталося так, як сталося. Світа короля зробила з нього пасічника.*

Чому черговий раз розчарували народ? Вервиця запитань у своїй повторюваності безкінечна...

Дай, Боже, розуму нашим новообраним кормчим, щоб поставити роботу таким чином, аби повернути до себе віру людей, бо на цей раз, вже без фінансування олігархів, можуть бути протести зі значно прикрішими наслідками, аніж вони мали місце, наприклад, при Януковичу.

У міжнародному плані забезпечити правду важко, особливо коли хтось віроломно ігнорує міжнародні домовленості, міжнародне право. Ті ж, маємо на увазі європейці,

можуть лише висловлювати глибоку стурбованість тим, що відбувається. Хоча можна й застосувати жорстокі санкції й здійснити в судовому порядку експропріаційні дії до агресора з метою компенсації збитків, нанесених Україні агресією та розкраданням майна.

Віриться, що колись буде удосконалено виборче законодавство й у виборні органи зможуть увійти мудрі, турботливі, професійно підготовлені спеціалісти. Дочекаємо!

Та куди ж звернутися пересічному українцеві нині, якого у боротьбі за правду звинувачують то у шовінізмі чи антисемітизмі, націоналізмі чи нацизмі, то в будь-чому – надмірній вибагливості, чи...байдужості?

То які організаційно-економічні механізми могли б захистити від посягань олігархів на останню надію хлібороба – землю. Політики на грошах «помішалися».

З громадських організацій, хіба що профспілки, які нині тихцем продовжують паразитувати на залишках громадського майна. Власне вони могли б сказати слово про новітнього землевласника – кріпака, але перелякані революцією мовчать...

Люди все частіше кажуть: «Вистачить нам під час передвиборних обговорень та дебатів по телебаченню тижнями ворожити, мов на кавовій гущі, кого оберуть, а кого прокатають. Вистачить гордитися тим, що нам за кордоном скажуть: «А в них таки демократія є». Нам потрібно обговорювати передвиборні програми, обговорювати, якими шляхами покращувати життя, втілювати реформи, зміцнювати на краще державу, очищатися від корупції та ін.

Висновки. Ефективність суспільного виробництва певною мірою залежить від агітаційно-виборчої компанії. Суть нинішніх виборів полягає в наступному: необхідно обрати такого кандидата, який в умовах свободи вибору зміг би робити все краще, аніж вимагає та очікує від нього держава. Крім цього, завдання полягає в тому, щоб створити такі умови, за яких і люди теж хотіли б усе зробити краще, аніж розраховує на них наш політичний лідер чи безпосередній керівник.

Минулі вибори, за оцінками громадян України, були вершиною нашого безумства. Кандидат був обраний взагалі без програми, без погляду в майбутнє, без зустрічей з виборцями. Ворожі політтехнології фейковими повідомленнями так «запудрили» людям мізки, що вони згодні були проголосувати за будь-кого, лиш аби не за того, хто почав би робити хоч якісь зміни... Для цього потрібен великий талант.

Справді, тема розвитку стратегії взаємозв'язків виборів і ефективного суспільства безкінечна, і про неї потрібно говорити. Новий Президент, нова влада, нові депутати повинні знати відповіді на нові запитання та виклики, яких перед ними обов'язково буде ставити народ.

Вибори матимуть вплив на зміцнення державних устоїв, ефективність економіки за умови, якщо Президент та депутати Верховної Ради України, Кабінет Міністрів України будуть нести конкретну відповідальність за результати господарювання.

Conclusions. The effectiveness of social production depends to a certain extent on campaigning and electoral companies. The essence of the current election is as follows: it is necessary to choose such a candidate who, in the freedom of choice, would be able to do everything better than the state demands and expects from it. In addition, the challenge is to create conditions where people would also like to do everything better than our political leader or direct leader is counting on them.

The past elections, according to citizens of Ukraine, were the culmination of our madness. The candidate was elected at all without a program, without looking into the future, without meeting with voters. Enemy political technology fake messages so «powdered» people brains that they agreed to vote for anyone, if only for someone who would start to make at least some changes... This requires a great deal of talent.

Indeed, the theme of the development of a strategy for interrelations between elections and an effective society is endless, and it needs to be discussed. The new president, the new government, the new deputies must know the answers to new questions and challenges that the people will necessarily have for them.

Elections will have an impact on the strengthening of state institutions and the efficiency of the economy provided that the President and deputies of the Verkhovna Rada of Ukraine, the Cabinet of Ministers of Ukraine will bear a specific responsibility for the results of management.

Список використаної літератури

1. Аузан А. А. Крючкова П. В. Адміністративні бар'єри в економіці: інституційний аналіз. М.: ІНП Суспільний договір.
2. Андрушків Б. М. Основи менеджменту: методологічні положення та прикладні механізми: підручник для студентів та викладачів економічних спеціальностей вузів. 2-е видання, перероблене та доповнене. Тернопіль:Лілея, 1997. 292 с.
3. Данилишин Б. М., Микитенко В. В. Феноменологічні альтернативи економічного зростання України. У 2-х т. Т.1. К.: ЗАТ «Нічлава», 2008. 336 с.
4. Економічна та майнова безпека підприємства і підприємництва. Антирейдерство. Тернопіль:Тернограф, 2008. 222 с.
5. Кирич Н. Б. Збалансованість системи показників у формуванні стратегії розвитку організацій, підприємств – як метод стабілізації економіки України. Схід. 2007. № 3 (81). С. 101–103.
6. Кирич Н. Б. Теоретичні та прикладні механізми управління стратегією підвищення господарсько-фінансової стабільності підприємства. Економіка: проблеми теорії та практики. 2008. № 3. С. 136–142.
7. Кирич Н. Б., Андрушків Б. М., Погайдак О. Б. Гібридна війна як метод реалізації агресивних планів Галицький економічний вісник. №4 (47). 2014. 57–69 с.

References

1. Auzan A. A. Kryuchkova P. V. Administratyvni bar'yery v ekonomitsi: instytutsiynnyy analiz [Administrative barriers in the economy: institutional analysis]. M.: YNP Suspil'nyy dohovir.
2. Andrushkiv B. M. Osnovy menedzhmentu: metodolohichni polozhennya ta prykladni mekhanizmy: pidruchnyk dlya studentiv ta vykladachiv ekonomichnykh spetsial'nostey vuziv. [Fundamentals of Management: Methodological Provisions and Applied Mechanisms: A Textbook for Students and Teachers of Economic Specialties of Universities]. Ternopil':Lileya, 1997. [In Ukrainian].
3. Danylyshyn B. M., Mykytenko V. V. Fenomenolohichni al'ternatyvy ekonomichnoho zrostannya Ukrayiny. [Phenomenological alternatives to Ukraine's economic growth]. K.: ZAT "Nichlava", 2008. [In Ukrainian].
4. Ekonomichna ta maynova bezpeka pidpryyemstva i pidpryyemnytstva. Antyrejderstvo [Economic and property security of enterprises and entrepreneurship. Anti-crap]. Ternopil':Terno-hraf, 2008. [In Ukrainian].
5. Kyrych N. B. Zbalansovanist' systemy pokaznykiv u formuvanni stratehiyi rozvytku orhanizatsiy, pidpryyemstv – yak metod stabilizatsiyi ekonomiky Ukrayiny. [The balance of the system of indicators in shaping the strategy for the development of organizations and enterprises – as a method of stabilizing the economy of Ukraine] Skhid. 2007. Vol. 3. No. 81. Pp. 101–103.
6. Kyrych N. B. Teoretychni ta prykladni mekhanizmy upravlinnya stratehiyeyu pidvyshchennya hospodars'ko-finansovoyi stabil'nosti pidpryyemstva. [Theoretical and applied mechanisms of management

of the strategy of increasing the economic and financial stability of the enterprise]. *Ekonomika: problemy teorii ta praktyky*. 2008. No. 3. Pp. 136–142.

7. Kyrych N. B., Andrushkiv B. M., Pohaydak O. B. Hibrydna viyna yak metod realizatsiyi ahresyvnykh planiv. [Hybrid war as a method of implementing aggressive plans]. *Halyts'kyi ekonomichnyi visnyk*. 2014. Vol. 4. No. 47. Pp. 57–69.

UDC 334.02

ELECTIONS AND ECONOMICS, CONTROVERSY AND UNIFYING COMMUNITY, MISCALCULATIONS AND ACHIEVEMENTS FROM STRATEGICAL STANDPOINT OF STATE DEVELOPMENT PROBLEMS

Bohdan Andruskiv; Natalia Kyrych; Olha Pavlykivska; Olha Pohaidak

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ternopil, Ukraine

Summary. *The controversy and unifying community, achievements and miscalculations in the electoral process and the socio-economic development of the state were revealed on the basis of the polling of the polls and the primary analysis of the data. The emphasis is placed on the statement «A qualitative development strategy makes it possible to harmonize different goals, makes it possible to compare different variants of financial development of the enterprise and, based on the received information, to choose the optimal ways of its prospective activity». The specific features and regularities of this process in the conditions of permanent electoral processes in the state are singled out. It is proposed to classify the causes of inhibitory processes in the sphere of socio-economic development of society and their interrelation with electoral processes. The problem is considered both in the state and regional, sectoral sections, as well as in the conditions of administrative-territorial reform. Interrelations between presidential elections and local self-government bodies with the effectiveness of both production and the territory of the united community in the state context are established. On this background, there are certain trends in this process. It is proposed to use innovative approaches to ensure the effectiveness of socio-economic development of enterprises and elections and to formulate on this basis strategies for implementing the concept of responsibility in the conditions of administrative-territorial reform in Ukraine, in accordance with European requirements and standards. It is proved that the effectiveness of public production is influenced by the process of the campaigning and election company of the state.*

Key words: *administrative-territorial reform, elections, production, responsibility, economy, state, socio-economic development, association of territorial communities, science, program, entrepreneurial activity, European standards.*

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2019.03.005

Received 07.05.2019